

**In memoriam DUDICH Endre
(1934. január 27–2016. november 3.)**

**In memoriam Endre DUDICH
(27 January 1934 - 3 November 2016)**

**In memoriam Endre DUDICH
(27 ianuarie 1934–3 noiembrie 2016)**

WANEK Ferenc

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság
email: wanek@gmail.com

Abstract

The life and scientific and teaching activity of the world famous geologist Endre DUDICH (1934-2016) is presented.

Rezumat

Articolul prezintă viața și activitatea științifică a geologului de renume mondială Endre DUDICH (1934-2016).

DUDICH Endre 80. születésnapján (a szerző felvétele)

Nyolcvankét éves korában elköltözött közülünk a kortárs geológia egyik magasan kiemelkedő alakja, DUDICH Endre, „a magyar földtan diplomatája”.

Budapesten született, a hasonló nevű, híres zoológus (1895–1971) fiaként. Édesanyja, született VENDL Józsa, a gyergyóditrói származású, híres geológus VENDL testvérek egyike volt. Édesanyja korai halála következtében, VENDL Mária (1890–1945) lett édesanyja helyett, anyja, aki szintén neves geológus volt.

Iskoláit igen neves katolikus tanintézményekben (a soproni Szent Asztrik és a budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban) végezte, végül a szintén budai, József Attila Gimnáziumban érettségizett, 1952-ben. Még abban az évben felvételt nyert az Eötvös József Tudományegyetem földtan szakára, melyet 1956-ban kitűnő eredménnyel végzett, így ott is maradhatott tanársegédként (1961-ig), az Óslénytan Tanszéken, BOGSCH László (1906–1986) egyetemi tanár mellett. Ez idő alatt, 1959-ben, doktori dolgozatát is megvédte.

1961-ben került a Bauxitkutató Vállalat balatonalmádi laboratóriumába kutatóként, ahol 1965-ben laboratórium- és osztályvezető lett. 1968-ban került a Magyar Állami Földtani Intézet keretébe mint információs csoportvezető, majd adattári osztályvezető, egyben geológus szakértő. 1976-ban a Magyar Tudományos Akadémia Geokémiai Laboratóriumába szerződtek mint tudományos főmunkatársat, majd 1979-től mint a Szervesgeokémiai Csoport vezetőjét. 1981-ben kinevezték a korábbi munkahelyére (Magyar Állami Földtani Intézet) igazgató helyettesnek, ezzel párhuzamosan, 1983-tól, az egykori egyetemén a fáciestan előadója lett. 1986-tól igen előkelő nemzetközi szervezetek munkatársa lett, így az UNESCO Földtudományi Osztályának diplomáciai státusú munkatársa, a Nemzetközi Földtani Korrelációs Program szervező titára volt 1992-ig. Hazajövelekor kinevezték a Magyar Állami Földtani Intézet Külkapcsolati Irodájának vezetőjévé, egyben tudományos tanácsadónak. Innen vonult nyugdíjba 1994-ben. De továbbra is tevékeny maradt, hiszen meghívott előadója lett a soproni Nyugat-Magyarországi Egyetemnek (ennek keretén belül, a csíkszeredai kihelyezett erdészeti képzésben is részt vett), emellett, egyik kezdeményezője és fő szervezője volt az 1998-ban elindult HUNGEO tudományos rendezvényeknek és a HUNGEO–Topnak (a két évente megrendezett Magyar Földtudományi Szakemberek Világtalálkozója háttérintézményének).

Kutatási területei igen széles pászmát öleltek át. Foglalkozott eocén rétegtannal, fáciestannal, bauxitgeokémiával, regionális földtannal, tudománytörténettel, sőt filozófiával is.

Rendkívül sok nyelven beszélt. Tíz nyelvből volt nyelvvizsgálója, de másik 17 nyelven is tudott értekezni. Lehetősége is volt bőven e nyelvek gyakorlásában, hisz majdnem az egész világot bejárta: 70 országban fordult meg életében. Széles emberi és szakmai kapcsolatokat ápolt. Így, már a múlt század '60-as éveitől, kiváló emberi és szakmai kapcsolatba lépett a kolozsvári egyetemi tanárral, MÉSZÁROS Miklóssal (1927–2000). Nemcsak kölcsönösen megajándékozták egymást minden megjelent közleményükkel, de nagy számú közös dolgozatuk is fémjelzi szoros barátságukat, melyet a kolozsvári szakember haláláig, családaikkal, közös kirándulásokon is ápoltak.

DUDICH Endre tudományos hagyatéka több mint 120 tudományos közlemény, melyek megoszlásában igen nagy egyensúly van a szakmai és tudománytörténeti témájú dolgozatok közt (számszerű pontossággal fele-fele arányban). Közölt ezek mellett számos tudományismertető írást is, de közérdekű, közösségépítő cikkei is szép számban vannak. Költészettel is foglalkozott, gyakorta lepte meg egy-egy rendezvény záróünnepségén a közönséget hol humoros, hol mélyen elgondolkoztató rímeivel. Egy versantológiát is szerkesztett a geológiával kapcsolatos vagy geológusok által írt versekből. *Fényevők* címen, egy tudományos-fantasztikus regényt jelentetett meg – eszperantóul, 2003-ban.

Számos szakmai szervezetnek volt aktív, kiemelkedően megbecsült tagja. Így, a Magyarhoni Földtani Társulat keretében munkálkodó Általános Földtani Szakosztálynak titkára, majd elnöke, a Tudománytörténeti Szakosztálynak pedig majdnem 10 éven át volt elnöke vagy társelnöke, de volt a Magyar UNESCO Bizottság Természettudományi Albizottságának elnöke (1993–1995), a Magyar Eszperantó Szövetség alelnöke (1994–2006), majd haláláig, tiszteletbeli elnöke, a Magyar Tudományos Akadémia Geonómiai Albizottságának elnöke stb. Nemzetközi szervezetek életében sem kisebb mérvű volt a tevékenysége: a Bécsi Földtani Intézet levelező tagja, A Francia Földtani Társulat külföldi alelnöke, az Európai Földtani Társulatok Szövetségének elnöke, a Szerb Földtani Társulat, a HUNGEO, a Magyarhoni Földtani Társulat, a csíkszeredai Pro Geológia Társaság, az Eszperanto Világszövetség stb. tiszteletbeli tagja.

Munkásságát nemcsak az említett tiszteletbeli tagságokkal jutalmazták, hanem részesült a Klebersberg-díjban (2003), a „Bauxitbányászatért” emléklapokban (2004), Geológus Aranydiplomában (2007) és Zamenhof-emlékéremben (2008). Születésének 70. évfordulóján a Magyar Tudományos Akadémia, a 80. évfordulóján pedig a Magyar Földtani Intézet keretében került sor ünnepélyes köszöntésére.

Teste eltávozott, de szelleme velünk maradt.

Nyugodj békében, drága Bandi bátyám!